

In pričevalka se je vrnila ...

Če gledalci ne bi opozarjali, posnetka pričevalke ne bi videla.

📺 Magična gledalka | 📺 Posnetek zaslona

Kar nekaj časa je minilo, da je RTV Slovenija na svojo spletno stran vrnila posnetek pričevalke Margarete Jahn. Ustvarjalec oddaj Pričevalci dr. Jože Možina najprej ni vedel, zakaj je oddaja izpadla iz tega, da bi bila dostopna širokemu krogu ljudi. Šele po intervenciji nekaterih, tudi vplivnih uporabnikov omrežja X in po pisanju medijev se je omenjena gospa pojavila v arhivu Pričevalcev. Verjetno je oddaja preveč moteča za tiste, ki jim je resnica v pripovedovanju pričevalke pretežka. Kdo je torej Margarete Jahn, rojena Kraner? Rodila se je leta 1943 v Mariboru, danes živi v San Diegu v ZDA. Njeni starši, nemško govoreča Mariborčana, sta bila po koncu vojne zaradi članstva v Kulturbundu usmrčena. Otroštvo je preživela v pomanjkanju in družbeni izključenosti, zaznamovana z izgubo, s predsodki in strahom. Zbirali so mleko, drva in celo borove storže za kurjavo. Margarete se spominja, kako so skupaj z bratranci in s teto skrivaj žagali veje v gozdu, dokler jih ni zalotila milica. Kot otroci so se bali in jokali, a jih je miličnik opozoril in jih pustil oditi. Leta 1954 je s teto in z bratom pobegnili v Avstrijo, kjer so začeli novo življenje. Skupaj z možem se je po upokojitvi odločila poiskati priznanje za žrtve povojnih pobojev in postaviti spomenik. Pisala sta vladam Avstrije, Nemčije in Slovenije; odgovore sta prejela od vseh, razen iz rojstnega Maribora. Njuno prizadevanje je vodilo do sodelovanja z raziskovalcem množičnih grobišč Martinom Kostrevcem. Po letih prizadevanj in sodelovanja je Margarete doživela simbolno zadoščenje – spomenik umorjenim na Arehu na Pohorju. Ta je sestavljen iz treh delov: betonske konstrukcije, stebra z napisi in nekaj imeni ter velikega belega križa. Kljub bolečim izkušnjam Margarete ostaja čustveno povezana s Slovenijo, a jasno izraža, da povojno nasilje nad nedolžnimi ni opravičljivo. [D]

